

Friskolestatus uden forældrebetaling – model 3

Konklusion:

I udkastet til ny skolestruktur tales 5 lukningstruede skoler ned. Hvorfor ikke i stedet tale disse skoler op og finde en løsning, hvor de får en chance for at overleve. Ved at udvise en beskeden solidaritet fra de ikke lukningstruede skoler og en øget selvstyring kunne tiden vise hvilke skoler, der ikke længere er basis for at fortsætte - hverken folkeligt eller økonomisk.

En model 3 hvor alle eksisterende grundskoler opretholdes skitseres kort nedenstående:

I "Forslag til skolestruktur – to modeller i høring" af 24. august 2022 under Social bæredygtighed, Medbestemmelse og ledelse tæt på står:

"Skolerne skal have nærværende ledelse tæt på, og der skal være frihed til den enkelte skole. Skolernes individuelle profiler skal styrkes via samarbejder med det omkringliggende lokale samfund, f.eks. i form af praktikordninger og virksomhedsbesøg samt øget samarbejde med kulturaktører i nærområdet".

Hvis målsætningen "Medbestemmelse og ledelse tæt på" skal efterleves, er opdelingen i de nuværende skoledistrikter en hæmsko. Målsætningen kan nemmere opfyldes ved, at skoleleder og bestyrelse på de enkelte skolematrikler som udgangspunkt får fuld råderet over det totale beregnede beløb.

Man kan også kalde det friskolestatus uden forældrebetaling.

Det matcher i øvrigt godt til den underliggende målsætning "frihed til den enkelte skole, skolernes individuelle profiler og samarbejdet med det omkringliggende lokale samfund".

Oprettelse af et grundbeløb

1 Gønge/Bårse	34
2 Gønge/Lundby	357
3 Gås/Iselinge	699
4 Gås/Kastrup	193
5 Gås/Marienberg	171
6 Gås/Ørslev	108
7 Kulsberg/Mern	71
8 Kulsberg/Nvråd	194
9 Kulsbjerg/Stensved	369
10 Møn/Fanefjord	82
11 Møn/Hjertebjerg	100
12 Møn/Stege	308
13 Præstø skole	406
I alt	3.092

De fem lukningstruede skoler er også dem med færrest elever og er dermed økonomisk udfordret.

Det foreslås derfor at fordelingen af det samlede beløb, der er afsat til drift af grundskolerne, suppleres med et grundbeløb, inden resten bliver fordelt pr elev.

Det totale beløb, der er afsat i budgetrammen for 2023, er godt 243 mio. kr.

Størrelsen af grundbeløbet er selvfølgelig til forhandling og skal accepteres af alle parter. Resten fordeles pr. elev efter eksisterende

regler. Se eksempel.

I budgetrammen for 2023 er afsat kr. 78.659 pr. elev.

Nedenstående præsenteres to eksempler med forskellige grundbeløb. Med grundbeløbet på kr. 1,4 mio. reduceres beløbet pr. elev til kr. 72.800, med grundbeløb på kr. 1.8 mio. er beløbet pr. elev kr. 71.100.

Forslag til ny skolestruktur fra Nye Borgerlige i Vordingborg

	... beløb i 1.000 kr. beløb i hele kr. beløb i 1.000 kr. ...		
	elevtal	grundbeløb	elevbeløb	I alt pr skole	pr elev	budget 2022	forskel pr elev	pr distrikt	budget 2023	forskel i alt
		1.400	72,8							
1 Gønge/Bårse	34	1.400	2.474	3.874	113.949	78.614	35.335			
2 Gønge/Lundby	357	1.400	25.980	27.380	76.694	78.614	1.920	31.254	30.738	516
3 Gås/Iselinge	699	1.400	50.868	52.268	74.776	73.170	1.606			
4 Gås/Kastrup	193	1.400	14.045	15.445	80.027	73.170	6.857			
5 Gås/Marienberg	171	1.400	12.444	13.844	80.960	73.170	7.790			
6 Gås/Ørslev	108	1.400	7.859	9.259	85.736	73.170	12.566	90.817	85.682	5.135
7 Kulsberg/Mern	71	1.400	5.167	6.567	92.491	78.894	13.597			
8 Kulsberg/Nvråd	194	1.400	14.118	15.518	79.989	78.894	1.095			
9 Kulsbjerg/Stensved	369	1.400	26.853	28.253	76.567	78.894	2.328	50.338	50.019	319
10 Møn/Fanefjord	82	1.400	5.967	7.367	89.846	94.055	4.209			
11 Møn/Hjertebjerg	100	1.400	7.277	8.677	86.773	94.055	7.282			
12 Møn/Stege	308	1.400	22.414	23.814	77.318	94.055	16.737	39.859	46.087	-6.228
13 Præstø skole	406	1.400	29.546	30.946	76.221	75.584	0,637	30.946	30.687	259
I alt	3.092	18.200	225.013	243.213		balance		243.213	243.213	0
Eksempel:	Med kr. 1,4 mio. i grundbeløb får Mern skole 1,4 mio. i grundbeløb og 5,167 mio. i elevtilskud i alt 6,567 mio. Tilskudet pr elev hæves med kr. 13.597 for Mern, 1.095 for Nyråd og reduceres med kr. 2.328 for Stensved. Distrikt Kulsberg får kr. 319.000 mere i alt end det nuværende budget.									

Nedenstående er et eksempel med kr. 1,8 mio. i grundbeløb. [Åben regneark¹](#) og prøv med egne eksempler

	... beløb i 1.000 kr. beløb i hele kr. beløb i 1.000 kr. ...		
	elevtal	grundbeløb	elevbeløb	I alt pr skole	pr elev	budget 2022	forskel pr elev	pr distrikt	budget 2023	forskel i alt
		1.800	71,1							
1 Gønge/Bårse	34	1.800	2.417	4.217	124.032	78.614	45.418			
2 Gønge/Lundby	357	1.800	25.379	27.179	76.133	78.614	2.481	31.397	30.738	659
3 Gås/Iselinge	699	1.800	49.693	51.493	73.666	73.170	0,496			
4 Gås/Kastrup	193	1.800	13.721	15.521	80.417	73.170	7,247			
5 Gås/Marienberg	171	1.800	12.157	13.957	81.617	73.170	8,447			
6 Gås/Ørslev	108	1.800	7.678	9.478	87.758	73.170	14,588	90.447	85.682	4.765
7 Kulsberg/Mern	71	1.800	5.047	6.847	96.443	78.894	17,549			
8 Kulsberg/Nvråd	194	1.800	13.792	15.592	80.369	78.894	1,475			
9 Kulsbjerg/Stensved	369	1.800	26.233	28.033	75.969	78.894	2.925	50.472	50.019	453
10 Møn/Fanefjord	82	1.800	5.829	7.629	93.042	94.055	1.013			
11 Møn/Hjertebjerg	100	1.800	7.109	8.909	89.091	94.055	4.964			
12 Møn/Stege	308	1.800	21.896	23.696	76.935	94.055	17.120	40.235	46.087	-5.852
13 Præstø skole	406	1.800	28.863	30.663	75.524	75,584	0,059	30.663	30.687	-24
I alt	3.092	23.400	219.813	243.213		balance		243.213	243.213	0

Helt ude i højre kolonne ses forskellen i tilskud for de nuværende skoledistrikter.

Alle distrikter får samlet flere penge på bekostning af Møns skoledistrikt². Til gengæld bevares alle skoler på Møn.

Modellen forudsætter "standard" elever. Er der elever med specielle udfordringer, skal de visiteres til passende ekstra ydelser.

Det er nok ikke så revolutionerende at indføre et grundbeløb i forbindelse med fordeling af de samlede midler på området. Det er meget mere væsentligt, at de enkelte skolebestyrelser og skoleledere får fuld

¹ https://docs.google.com/spreadsheets/d/1VJFHvcdA7quSiqUvo_1B7wmuGz-V64xu77qsmUJgby4/edit#gid=449133635

² Skyldes bl.a. tilskud til lav klassekoefficient og specialundervisning

råderet over det totale beregnede beløb. Et ejerskab til egen skole giver korte kommandoveje, mindre bureaukrati og pengene vil alt andet lige "række længere" og den vigtige sammenhæng mellem [indsigt-ansvar-konsekvens](#)³ genetableres.

Vi skal her også tænke på. Jo større ejerskab des mindre attraktivt bliver det at vælge en privat friskole som alternativ til den offentlige kommunale skole (nu offentlig "fri" skole uden forældrebetaling).

Modellen er bestemt ikke uden udfordringer. Her tænkes på hvor meget administrationen skal decentraliseres/hjemtages til de enkelte skoler.

Er der f.eks. noget administration kommunen med fordel kan fortsætte med? Nogle skoler vil måske gerne påtage sig det fulde ansvar, medens andre skoler går sammen om at løse opgaven. På [friskolerne.dk](#)'s hjemmeside findes gode vejledninger på området.

En væsentlig detalje skal i denne her sammenhæng fremhæves.

To kommunesammenlægninger siden 1970 og en strukturreform har muliggjort en meget centralistisk og topstyret offentlig administration, som udmærket kan være forklaring på mange de udfordringer som civilsamfundet i dag oplever.

Under alle omstændigheder skal det offentlige/kommunen stadig have tilsynspligten og regnskaberne fra de enkelte skoler skal have revisionspåtegning, da det er skatteborgernes penge, der forvaltes.

Der er udfordringerne på det administrative område, men det er for intet at regne i forhold til alle de positive effekter, der er ved at bibeholde de nuværende 13 grundskoler.

Andre høringssvar har meget at byde ind med her, men vi vil imidlertid tilføje yderligere:

- Modellen holder sig inden for kommunens budgetter
- Ro på ejendomspriser og deraf afledt ejendomsskat
- Hvis alle kommunens skoler får friskolestatus endda uden forældrebetaling, vil flere småbørnsforældre inkl. de ressourcestærke nok finde kommunen mere attraktiv at bosætte sig i
- Diskussionen om sociale skel mellem kommunale folkeskoler og friskoler vil også ophøre, da alle skoler nu er friskoler med eller uden forældrebetaling
- Den kommunal/politikerstyrede grundskole er genskabt som en mere folkelig styret grundskole. Eller kan man ligefrem sige. En folkeskole som den oprindeligt var tiltænkt.

Juridiske aspekter.

Erfaringer fra frisættelse af skolerne i Esbjerg og Hol bæk Kommune var så positive, at statsministeren i sin seneste nytårstale udtalte⁴: "I det nye år vil vi tilbyde alle landets kommuner det samme. Så I lokalt kan skabe den folkeskole. Den ældrepleje. Den børnehave, I ønsker".

Masnedø den 22. november 2022 – mindre rettelse 26/11 og 12/12

Nye Borgerlige i Vordingborg Kommune

v/Jørn Rasmussen

³ <https://youtu.be/2bpXGWNeg9U>

⁴ <https://www.folkeskolen.dk/folkeskoleloven-frihedsforsog-skolepolitik/regeringen-naeste-ar-skal-alle-kommuner-have-lov-til-at-drive-skole-som-esbjerg-og-holbaek/2180971>